

บทสรุปผู้บริหาร

ชีวมวลเป็นทรัพยากรที่มีประโยชน์ในหลายด้าน ทั้งการนำไปใช้ในเชิงพลังงาน และนำไปใช้ในกิจกรรมอื่น ทั้งในทางอุตสาหกรรมและเกษตรกรรม อุปสงค์และอุปทานของชีวมวลมีการเปลี่ยนแปลงตามเหตุปัจจัยต่างๆมากมาย งานวิจัยนี้มุ่งเน้นที่จะทำความเข้าใจสภาพปัญหาการบริหารจัดการทรัพยากรชีวมวล เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์และสร้างกรอบงานวิจัยที่เหมาะสมในการบริหารจัดการการใช้ทรัพยากรชีวมวลเชิงกลยุทธ์ ทั้งนี้เริ่มต้นศึกษาเฉพาะชีวมวลปาล์มน้ำมันและไม้ยางพารา ทางภาคใต้ของประเทศ

งานวิจัยนี้ได้รวบรวมและศึกษาข้อมูลทุติยภูมิจากแหล่งต่างๆ และเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ทันสมัยและถูกต้อง คณะผู้วิจัยได้ใช้วิธีระดมความคิดจากผู้มีส่วนได้เปรียบเสียเปรียบทั้งทางภาคการศึกษา ภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตรกรรม และภาคราชการ โดยวิธีการจัดสัมมนา และสัมภาษณ์เชิงลึก โดยข้อมูลที่ศึกษาได้แก่ ข้อมูลเชิงศักยภาพของชีวมวลเพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจถึงอุปทานของชีวมวล โดยเริ่มต้นจากแหล่งกำเนิดคือสวนปาล์มน้ำมัน และสวนยางพารา ในทางอุปทาน ได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูลการนำชีวมวลไปใช้ในกิจกรรมต่างๆ ทั้งในปัจจุบันและแนวโน้มความเป็นไปได้ในการใช้งานในอนาคตจากงานวิจัย จากนั้นจึงวิเคราะห์และนำเสนอแผนภูมิการไหลของชีวมวลปาล์มน้ำมันและไม้ยางพารา

ส่วนสำคัญอีกส่วนหนึ่งของงานวิจัยคือ การศึกษาปัจจัยต่างๆ ที่จะมีผลต่ออุปสงค์และอุปทานของชีวมวลปาล์มน้ำมันและไม้ยางพารา เพื่อนำไปสร้างกรอบแนวคิดในการพัฒนาวิธีการบริหารจัดการทรัพยากรชีวมวลเชิงกลยุทธ์ให้มีประสิทธิภาพ โดยคณะผู้วิจัยได้แบ่งปัจจัยออกเป็นกลุ่มปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปริมาณผลผลิตของปาล์มน้ำมัน กลุ่มปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปริมาณการตัดไม้ยางพารา กลุ่มปัจจัยที่ส่งผลต่ออุปสงค์ของการนำชีวมวลไปใช้โดยจะวิเคราะห์ในภาพรวมทั้งปาล์มน้ำมันและไม้ยางพารา กลุ่มปัจจัยที่ส่งผลกระทบตามรายการกิจกรรมที่มีการใช้ชีวมวลปาล์มน้ำมันและกลุ่มปัจจัยที่ส่งผลกระทบตามรายการกิจกรรมที่มีการใช้ชีวมวลยางพารา

จากการศึกษาและรวบรวมข้อมูลชีวมวล พบข้อจำกัดในการทำงานหลายส่วน เช่น ปัญหาความพร้อมของข้อมูล เนื่องจากชีวมวลคือส่วนเหลือจากอุตสาหกรรม จึงมีผู้เล็งเห็นความสำคัญน้อย ข้อมูลจากอุตสาหกรรมในส่วนปริมาณที่มี ช่องทางการได้มาและราคา จึงได้รับการรวบรวมไว้น้อยมาก ข้อมูลจากส่วนราชการหลายหน่วยงานไม่ครบถ้วน ไม่ทันสมัย และไม่สอดคล้องกัน

ทำให้เกิดอุปสรรคในการดำเนินการค่อนข้างมาก นอกจากนี้คณะผู้วิจัยยังเล็งเห็นว่าอุปสงค์และอุปทานของทรัพยากรชีวมวลมีความเป็นพลวัต (Dynamic) สูง การประเมินหรือคาดคะเนถึงเปลี่ยนแปลงของอุปสงค์และอุปทานเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงของเหตุปัจจัยใดๆ เป็นเรื่องที่มีความซับซ้อนและยากมาก ต้องอาศัยการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงเสนอหัวข้อวิจัยที่ครอบคลุมถึงการพัฒนาแบบจำลองสถานการณ์เพื่อช่วยให้สามารถวิเคราะห์ความเป็นพลวัตของระบบอุปสงค์และอุปทานของทรัพยากรชีวมวล ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารทรัพยากรชีวมวลให้มีประสิทธิภาพ